

НАША ЦЕРКВА - КИЇВСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ

РЕЛІГІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЧАСОПИСУ «БОРИСТЕН»

ВИДАННЯ БЛАГОСЛОВИВ ПРЕДСТОЯТЕЛЯ УПЦ КП ФІЛАРЕТ № 10 (146) 2015

20-ТА РІЧНИЦЯ ІНТРОНІЗАЦІЇ СВЯТІЙШОГО ПАТРІАРХА ФІЛАРЕТА

22 жовтня 2015 року Українська Православна Церква Київського Патріархату відзначила 20-ту річницю інтронізації свого Предстоятеля - Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета. З нагоди визначного ювілею напередодні, 21 жовтня, у Музейно-виставковому центрі Української Православної Церкви Київського Патріархату у стилісаті Андріївського храму в Києві урочисто відкрили виставку з нагоди 20-ліття з часу інтронізації Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета. У сам день свята, 22 жовтня зранку, у патріаршому Володимирському соборі столиці відбулася урочиста Божественна літургія, яку очолив ювіляр, Святійший Патріарх Філарет. Предстоятелю співслужив єпископат Церкви і численне духовенство Києва та інших єпархії України. Наприкінці літургії було звершено подячний молебень, який очолив Предстоятель Церкви. Завершуючи молебень, Святійший Владика помолвився з духовенством та віряними до Всевишнього Бога про визволення України від ворогів. Піс-

ля святкового богослужіння Патріарха Філарета від імені Священного Синоду та всієї повноти Київського Патріархату привітав Патріарший намісник, ректор Київської православної богословської академії, митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній:

ВІТАЛЬНА АДРЕСА

Священного Синоду УПЦ Київського Патріархату Патріарху Київському і всієї Руси-України Філарету з нагоди 20-ліття інтронізації.

Ваша Святосте! Улюблений у Господі наш архіпастир і отче! Від імені Священного Синоду, єпископату, духовенства,

чернецтва і всіх вірних Української Православної Церкви Київського Патріархату сьогодні, в день 20-ліття Вашої інтронізації на Патріарший престол, прийміть наші сердечні вітання. Рівно два десятиліття відділяють нас від тієї історичної миті, коли саме тут, під склепіннями собору святого Володимира, через обрання Помісного Собору, Бог і Його Церква покликali Вас до Патріаршого служіння. До цього Ви вже майже тридцять років здійснювали ієрархічне служіння на Київській кафедрі. І мабуть багатьом тоді, у далекому вже нині 1995 році, здавалося, що Патріарше достоїнство є ніби завершенням попередньої Вашої праці, ніби сходженням на вершину, ніби почесною винагородою за великі труди, за несправедливі гоніння. Бо тим, хто дивиться ззовні на сан і місце Патріарха в Церкві, часто видно лише сполучені з ними почесті, владу, повноваження. І лише той, на кого покладається цей хрест, дізнається, наскільки насправді це важкий тягар. Сама історія цих двадцяти років Вашого Патріаршого служіння, і ми всі, тут зібрані, можемо щиро засвідчити – високе поклонання Ви сприйняли не як почесу і винагороду, а як зобов'язання від Бога і Церкви ще більше трудитися на Ниві Христовій. У своїх промовах Ви не раз згадували слова апостола Павла: «Благодаттю Божою я є те, що є; і благодать Його в мені не була марною, та й потрудився я більше за усіх: тільки не я, а благодать Божа, яка зі мною» (1 Кор. 15:10) – і ці слова ми щиро можемо віднести до Вас, Святейший Владико, маючи правдиве підтвердження у плодах Вашої діяльності. Адже за ці роки наша Церква більше ніж втричі зросла за кількістю парафій, зміцнилося чернецтво, кількісно і якісно зросли духовні школи загалом та Київська православна богословська академія, яка перебуває під Вашою архіпастирською опікою – зокрема. Зросли та зміцнилися єпископат і духовенство Церкви. З меншості на той час, Київський Патріархат перетворився на більшість тепер, і нині понад 40% народу України є прихильниками нашої Церкви. Понад двісті томів богослужбових та богословських книг особисто Вами або під Вашою редакцією перекладені українською мовою та видані. У історії важко навіть знайти приклад подібної плідної перекладацької праці, якою би займався особисто Предстоятель Церкви. Не зважаючи на більш ніж поважний вік, Ви продовжуєте невтомно трудитися, регулярно звершуючи Богослужіння тут, у кафедральному Патріаршому соборі, та відвідуючи паству в різних куточках України і в діаспорі, здійснюючи візити за кордон. Ви завжди відкриті до спілкування, приймаючи у своїй резиденції численних відвідувачів, які потребують Вашого слова, підтримки чи поради у великих або малих справах. Серед цих різноманітних плодів Вашого служіння хочемо особливо підкреслити Вашу благодійну діяльність. Фінансова підтримка побудови багатьох храмів, розвитку низки єпархій, інша допомога – близько половини надходжень Патріархії Ви спрямовуєте на справи милосердя. Що особливо важливим стало тепер, у час агресії і неоголошеної війни сусідньої держави проти України, коли Ви самі подали і продовжуєте подавати приклад жертвовної допомоги воїнам, біженцям, постраждалим від війни. Ви, Ваша Святосте, для нас усіх стали зразком втілення у життя наступних слів апостола Павла: «У старанності не лінуйтесь, духом палайте; Господеві служіть; утішайтесь надією; в скорботах будьте терплячі; в молитві постійні; у потребах святих беріть участь; будьте гостинні до подорожніх. Благословляйте гонителів ваших; благословляйте, а не проклинайте. Радуйтеся з тими, хто радується, і плачте з тими, хто плаче. Будьте єдинодумні між собою; не звеличуйте себе, а наслідуйте смиренних; не будьте зарозумілі; нікому не відплачуйте злом за зло, але дбайте про добро перед усіма людьми. Якщо можливо і залежить від вас, перебувайте в мирі з усіма людьми. Не мстїться за себе, улю-

блені, а дайте місце гніву Божому. Бо написано: «Мені відомщення, Я віддам», – говорить Господь... Не бувай переможенний злом, а перемагай зло добром» (Рим. 11:21). Свідчимо, що ці чесноти ми бачимо у Вашій особі. Тому найперше ми дякуємо Богові за те, що Він укріплює Вас у служінні та через Вас подає нам приклад достойного виконання своїх обов'язків, гідного звершення свого поклонання. Також від імені всієї повноти Київського Патріархату ми дякуємо Вам, Ваша Святосте, за працю і від усього серця просимо у Господа для Вас здоров'я, сил, благодатного натхнення у подальшому служінні на благо Церкви і побожного народу. Нехай Всемиловичий Бог дарує Вам многі та благословенні літа Патріаршого служіння – на славу Йому, на добро Церкві, на користь Вашій пастві та на спасіння Вам. Іс пола еті, Агіотате Деспота! – На многі літа, Святейший Владико! Владика Епіфаній подарував Його Святості просфору та букет квітів. До присутніх з подячним словом звернувся Святейший Патріарх Філарет: Ваші Преосвященства, всесесні отці, дорогі браття і сестри. Ми зібралися, як сказав владика, не для того, щоб звеличуватися. Нема нам чим хвалитися. Тільки немочами можемо похвалитися. А зібралися для того, щоб подякувати Богові за Його видимі для нас благодіяння. Бог – невидимий, а діла Його – видимі. В чому види́ми Його діла? В тому, що наша Церква Київського Патріархату була подібна до гірчичного зерна. Такою маленькою була. І ніхто в 1992 році не вірив, що вона буде провідною Церквою в Україні. Але з допомогою Божою ми стали такими. То ж хіба це не є дія Божа? Хіба це ми зробили? Ми працювали. Це правда. Але Бог привів нас до цього. І це треба бачити. А той, хто не бачить цього, той сліпий. Ви, владико, згадували апостола Павла. Скільки заснував церков великий апостол Павло? Але приписував це не собі, а благодаті Святого Духа. Так і ми, і кожна людина, якщо вона щось робить добре, то повинна знати, що за нею стоїть невидима сила Божественної благодаті. Вона діє, але через нас, як і через апостола. Бо апостол, сказавши, що благодать все зробила, додав: «але потрудився я більше за всіх». Так і ми, дорогі браття і сестри. Коли робимо щось добре, - ми робимо, але діє в нас Божественна благодать. І тому нам треба, насамперед, дякувати Богові, що Він допомагає нам. І ми віримо, що він допоможе нам побудувати єдину в Україні Православну Церкву. Віримо, що допоможе! Хто не вірить, той помиляється, бо якщо Господь уже зробив нас найбільшою Церквою в Україні, то Він же й приведе нас і до єдиної Церкви. Цей процес об'єднання уже пішов. І ви бачите, як наворачтаються до Київського Патріархату, насамперед, віруючі. Вони переходять в Київський Патріархат – правдиву Українську Православну Церкву. Я не хочу сказати, що та, інші Церква не є Церквою. Але вона - не українська. Тому й не турбується про захист нашої землі на Донбасі. А ми, як українська Церква, віддаємо все можливе, щоб не допустити агресора на нашу рідну землю. Господь почує нашу молитву, тому що правда з нами. Нехай Господь наш Ісус Христос і надалі за молитвами Божої Матері, яка завжди покривала український нард від усяких бід, і за молитвами всіх українських святих приведе нас до бажаної мети – до створення єдиної в Україні Православної Церкви. Але ця Церква повинна, насамперед, турбуватися про зростання любові між людьми, а не свого багатства. Бо багатство розтліває людські душі. А убогість приводить до Бога. Тому Господь не випадково сказав, що ці люди блаженні, бо вони успадкують Царство Небесне. Наша Церква бідна, але йдемо ми правильною дорогою. А правильна дорога – це, насамперед, вести людей до вічного життя, до очищення від гріхів, любити й захищати своїх ближніх, свій народ, не ворогувати з іншими, а полюбити їх. Та найперше треба полюбити своїх, особливо своїх батьків. Тоді той, хто любить батьків і своїх ді-

тей, той полюбить свій народ. А полюбивши свій народ, маючи в серці любов, полюбить і інші народи. А той, хто говорить, що не любить свій народ, а любить інший – говорить неправду. Тому нам треба йти християнською дорогою і уподібнюватися Господу Ісусу Христу, Який любив свій юдейський народ, плакав, передбачаючи руйнування Єрусалиму, але в той же час постраждав за всі народи, за весь людський рід. Оце є дорога Христова, якою потрібно йти. І нехай Господь допомагає нам

йти цією дорогою і приведе нас до вічного блаженного життя. Бо якщо ми не успадкуємо вічного блаженного життя, то наше земне життя і наші труди – даремні. Тому нехай Господь Помісну Церкву утвердить і приведе нас до вічного блаженного життя. Йому слава на віки віків. Амінь. Козацьким многоліттям Святейшого Владику привітали хори, які брали участь у богослужінні: Патріарший та кліросний хори Володимирського собору та хор Київської православної богословської академії.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ПЕТРО ПОРОШЕНКО ПРИВІТАВ СВЯТІЙШОГО ПАТРІАРХА ФІЛАРЕТА ІЗ 20-РІЧЧЯМ ПАТРІАРШОЇ ІНТРОНІЗАЦІЇ

22 жовтня 2015 року Президент України Петро Порошенко зустрівся зі Святейшим Патріархом Київським і всієї Руси-України Філаретом та привітав його з 20-річчям Патріаршої інтронізації. «Дякую Богові, що Україні пощастило з таким Патріархом. 20 років – це майже стільки, скільки незалежній Українській державі. Ваша молитва весь час була поряд з українцями для того, щоб Господь захищав нас, а у труднощах допомагав консолідуватися, об'єднуватися та разом протистояти викликам», – зазначив Глава держави на зустрічі, яка відбулася у резиденції Патріарха. Президент побажав Його Святості довголіт-

тя, а Україні – ще довго мати такого Патріарха. Святейший Патріарх Філарет подякував за вітання. «Вдячний, що ми маємо такого Президента у часи випробування України. Господь випробовує Україну – достойна вона мати свою державу чи ні. Державу ми отримали, як манну з неба, а тепер на нашу долю випало пережити випробування», – відзначив Предстоятель Київського Патріархату, додавши, що Український народ гідно протистоїть та захищає свою землю. «Церква не може не бути зі своїм народом, – наголосив Святейший Владика, подякувавши Главі держави за підтримку створення єдиної помісної православної церкви. – Дякую, що Президент розуміє, що церква повинна бути одна, тоді вона буде захищати». Президент України та Предстоятель Української Православної Церкви Київського Патріархату обговорили важливість служби військових священників у зоні проведення АТО, які духовно підтримують українських захисників. Глава держави також нагадав про силу молитви під час Революції Гідності, коли священники демонстрували єдність з Українським народом. Святейший Патріарх Філарет нагородив Главу держави орденом Святого Князя Володимира I ступеня. У зустрічі також взяли участь: зі сторони Церкви - Патріарший намісник митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній та керуючий справами Київської Патріархії єпископ Вишгородський Агапіт; зі сторони держави - Заступник Глави Адміністрації Президента України Ростислав Павленко, радники Президента України Олег Медведєв та Юрій Богущкий.

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ВОЛОДИМИР ГРОЙСМАН ПРИВІТАВ СВЯТІЙШОГО ПАТРІАРХА ФІЛАРЕТА З 20-ЛІТТЯМ ПАТРІАРШОГО СЛУЖІННЯ

28 жовтня 2015 року Святейший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет у Синодальній залі Київської Патріархії прийняв голову Верховної Ради України Володимира Гройсмана. Спікер Парламенту привітав Предстоятеля Київського Патріархату з 20-літтям Патріаршого служіння та підніс Святейшому Владиці букет білих троянд. Володимир Гройсман подякував Патріарху Філарету за послідовну та непохитну позицію у відстоюванні інтересів українського православ'я, державної незалежності України та посиленні процесів демократизації суспільства. Спікер відзначив жертвовну та патріотичну роль Київського Патріархату в період Революції Гідності та російсько-терористичного вторгнення на терени України.

Сторони обговорили розвиток міжконфесійних відносин в Україні та соціально-політичну ситуацію в країні. Також Святейший Владика наголосив на невідкладній потребі здійснення реформ та подолання корупції.

Святейший Патріарх Філарет розповів гостям про розвиток, поширення та зміцнення Київського Патріархату, про факти масового добровільного переходу громад з Московського Патріархату до Української Православної Церкви Київського Патріархату. Сторони зійшлися у думці про важливість і невідворотність створення в Україні Єдиної Помісної Православної Церкви.

У зустрічі також взяли участь: Патріарший намісник, митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфа-

ній, керуючий справами Київської Патріархії єпископ Вишгородський Агапіт, радник Президента України Олег Медведєв, прес-секретар Голови Верховної Ради України Дмитро Столярчук.

Святійший Патріарх Філарет у Ірпені на Київщині освятив пам'ятник на честь українських воїнів, які загинули у війні на Донбасі

17 жовтня 2015 року Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України відвідав місто Ірпінь на Київщині, щоби освятити новозбудований пам'ятник та алею на честь героїв війни на Донбасі.

Святійшого Владика зустріли заступник голови Київської обласної державної адміністрації Дмитро Христюк, міський голова Ірпеня Володимир Карплюк, меценати Сергій Возний та Іван Галунга. Архіпастирю піднесли квіти, коровай та запросили освятити меморіал.

Під час освячення пам'ятника та Панахиди за полеглими українськими героями Його Святості співслужили: настоятель Покровського храму Ірпеня протоієрей Роман Мельничук, протоієрей Сергій Мірошниченко, протоієрей Андрій Галав'я, ієрей Богдан Медвідь. За освяченням співав хор Київської православної академії під керівництвом диякона Юрія Мигала.

Після благословення новозбудованого пам'ятника Святійший Владика звернувся до присутніх з проповіддю про жертвність українських воїнів у війні за незалежність України. Також Патріарх Філарет нагородив медалями «За жертвність і любов до України» мешканців Приірпіння героїв - учасників війни на Донбасі та активних волонтерів.

Святійший Владика разом з міським головою оглянув новозбудовану ірпінську алею Слави.

Після урочистостей Святійший Владика поспілкувався із журналістами провідних українських телеканалів та розповів про важливість пам'яті про подвиг та жертвність українських воїнів у війні за незалежність України.

Єпископ Кіровоградський і Голованівський Марк вручив нагороди військовим та волонтерам

У храмі апостола Андрія Первозваного в кінці Божественної Літургії відбулось урочисте нагородження військовослужбовців 3-го полку спеціального призначення та волонтерів м. Кіровограда.

З благословення Святійшого Патріарха Філарета єпископ Кіровоградський та Голованівський Марк відзначив військових та волонтерів медалями «За жертвність і любов до України». Медалі отримали ті, хто зробив вагомий внесок в збереження миру в країні. І якщо військовики зі зброєю в руках боронили рідну землю, то волонтери робили все, щоб забезпечити їм комфорт та безпеку.

Загалом, нагороджено було 25 чоловік. Більшість нагороджених не змогли особисто отримати відзнаки адже перебувають на сході країни, де триває збройний конфлікт з проросійськими бойовиками та регулярною армією східного сусіда.

«Ця медаль є таким собі словом «дякую» – дякую від імені Церкви за ваш подвиг, за вашу любов!», – звернувся до присутніх владика Марк перед врученням відзнак.

Віряни та гості парафії вітали військових та волонтерів оплесками, словами подяки, частували солодощами. На завершення усі разом заспівали многоліття воїнам України та добродіям.

В Умані освячено й закладено наріжний камінь храму святої рівноапостольної Марії Магдалини

В Умані 17 жовтня 2015 р. митрополит Черкаський і Чигиринський Іоанн звершив освячення й закладення наріжного каменя та капсули новобудованого храму святої рівноапостольної Марії Магдалини.

За Богослужінням молилися: настоятель парафії святої рівноапостольної Марії Магдалини ієрей Роман Юрченко, благочинний Уманського району протоієрей Олександр Гринько, духовенство Уманського та Христинівського благочин'я, а також православна громада Умані.

За заслуги з відродження духовності в Україні та утвердження Помісної Української Православної Церкви Орденом Святого Рівноапостольного князя Володимира Великого III-го ступеня було нагороджено меценатів Лауту Володимира Володимировича та Ліпкана Анатолія Васильовича. Іншим благодійникам митрополит Іоанн вручив Патріарші та Архієрейські Грамоти.

Цього ж дня митрополит Іоанн відвідав Свято-Покровську парафію села Городецьке Уманського благочин'я. Тут, на запрошення настоятеля парафії протоієрея Миколая Солов'я, Архіпастир освятив образ Пресвятої Богородиці Городецької та інші ікони, написані місцевим художником для Свято-Покровського храму, якому в наступному році виповнюється 250-літній ювілей.

МОЛИТВА ЗА ДІТЕЙ СИРИТ

На початок 2015 року в Україні налічувалося 83 тисячі 700 дітей сиріт і дітей, позбавлених піклування батьків (без урахування тимчасово окупованих територій та АР Крим).

Щороку в другу неділю листопада в Києві на Михайлівській площі Всеукраїнський альянс „Україна без сиріт“ відзначає Всесвітній день сиріт, започаткований американським благодійним фондом TheStars Foundation. Україна залучилась до цього заходу в 2011 році. Цього разу до заходу долучився Житомир.

Це не свято, а нагадування, аби ми пам'ятали, що є діти, які з тих чи інших причин втратили батьків потребують нашої допомоги.

З благословіння висопреосвященнішого Ізяслава архієпископа Житомирського і Овруцького біля кінотеатру „Жовтень“ м. Житомир, відбулась акція „Молитва за дітей-сиріт“. Організаторами цієї акції виступили: Дитяча громадська організація „Все робимо самі“, Відділ соціального служіння УПЦ КП, БО „Український фонд благодійництва“, та клуб благодійників „Янголи добра“. Мета акції: залучення всіх релігійних конфесій, громадянського суспільства та влади для вирішення проблем дітей сиріт; разом помолитись за дітей сиріт. До акції долучились: представники Української Православної Церкви Київського та Московського Патріархатів, представники іудейської спільноти, протестантської спільноти, громадський сектор, представники благодійних організацій. Не дивлячись на осінній дощ, присутні возносили до Бога спільну молитву за дітей, що не мають батьківської опіки, які опинились в ін-

тернатних закладах, аби ці діти були усиновлені і мали турботу і любов люблячих батьків.

„Ми покликані захищати дітей, особливо тих, котрі залишилися без сім'ї, турбуватися про них і підтримувати в їх складному становищі. Саме тому, ми всі люди доброї волі, зібралися тут в один день щоб в один голос, з однією метою і надією для тих, хто чекає кожен день, помолитися і просити, щоб Всемиловитий Господь дітей сиріт любов'ю Своєю утвердив, помислами смиренномудрості обдарував, в скорботі і в усяких обставинах втішив, життя мирне й тихе, без хвороб і печалей дарував їм“, – зазначив голова Відділу соціального служіння ігумен Ієремія (Шекель).

Усі присутні тримали в руках запалені лампадки супроводжуючи цей жест молитвою до Господа, що символізує нашу безперервність молитви, даючи свідчення нашої віри і спонукання інших до молитви, благословення і захисту.

„Ми вдячні кожному, хто долучився і прийшов, аби спільно помолитись за сиріт в Україні“, – сказав один із організаторів Голова Дитяча громадська організація „Все робимо самі“ Богдан Купчинський.

Також в недільний ранок за дітей-сиріт помолитимуться в житомирських церквах УПЦ КП, до акції долучаються й 57 релігійних громад Бердичева.

Відділ соціального служіння, організатори акції вдячні управлінню культури за сприяння у проведенні спільної молитви. Також висловлюємо подяку кожному, хто долучився і прийшов, аби спільно помолитись за сиріт в Україні.

ЗАСІДАННЯ СВЯЩЕННОГО СИНОДУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ ВІД 21 ЖОВТНЯ 2015 РОКУ ПІД ГОЛО- ВУВАННЯМ СВЯТІЙШОГО ПАТРІАРХА КИЇВСЬКОГО І ВСІЄЇ РУСИ-УКРАЇНИ ФІЛАРЕТА

СЛУХАЛИ:

Повідомлення Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета про поїздку до США (18-28 вересня 2015 р.)

ДОВІДКА:

З 18 по 28 вересня 2015 р. Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет перебував із візитом у Сполучених Штатах Америки. Його супроводжував перший проректор Київської православної богословської академії протоієрей Олександр Трофимлюк. 18 вересня о 20 годині за місцевим часом патріаршу делегацію в міжнародному аеропорту Чикаго імені О'Хара зустріли: голова управи парафії святого апостола Андрія Первозванного м. Блумінгдейл (штат Іллінойс) Іван Яресько, генеральний консул України в Чикаго Лариса Герасько, настоятель української православної місії в Японії священник Павло Королюк та численні парафіяни. 19 вересня зранку Патріарх Філарет відвідав собор святої Софії у місті Чикаго. Він ознайомився із станом справ у парафії, оглянув ремонтні роботи та поспілкувався із парафіянами, які прийшли привітати свого Предстоятеля. Після обіду Патріарх відвідав тяжко хворого священика в одній із лікарень Чикаго та дав півгодинне інтерв'ю часописові «Українське слово». О 19 годині вечора у залі імені Івана Трухлого громади святого апостола Андрія Первозванного м. Блумінгдейл з нагоди 45-річчя парафії та на честь патріаршого візиту відбувся ювілейний концерт Капели бандуристів Канади. 20 вересня Святійший Патріарх Філарет відправив Божественну літургію в кафедральному храмі Вікаріату УПЦ Київського Патріархату в США та Канаді – соборі на честь святого Андрія Первозванного м. Блумінгдейл (штат Іллінойс). Урочиста служба відбулася в ознаменування 45-ліття парафії. Під величний дзін дзвонів із хлібом-сіллю та квітами Предстоятеля Київського Патріархату зустрів голова управи парафії п. Іван Яресько, а настоятель храму протоієрей Віктор Полярний запросив Його Святість очолити богослужіння. Святійшому Владиці співслужили: перший проректор КПБА протоієрей Олександр Трофимлюк, настоятель протоієрей Віктор Полярний, архимандрит Питирим, протоієрей Богдан Згоба, протоієрей Олексій Касперук, протоієрей Роман Загурський, священник Михайло Васенда, священник Олег Сацюк, священник Петро Мазепа, клірик храму священник

Михайло Лещинин, священник Павло Королюк. Богослужіння прикрашав майстерний спів великого хору парафії під керівництвом Богдана Кулешка. Під час відправи Патріарх Філарет звершив дияконську хіротонію над членом місійної парафії УПЦ Київського Патріархату в Японії, етнічним японцем, що у хрещенні носить ім'я Іван. Крім того, за ревне служіння Церкві Святійший владика нагородив золотим наперсним хрестом низку священнослужителів Вікаріату. Святування продовжились у церковній залі, де було влаштовано прийняття. О 13 годині Святійший Патріарх взяв участь у відкритті першого на американській землі Хреста-пам'ятника на честь Небесної сотні та всіх загиблих Героїв України, спорудженого поруч із кафедральним храмом святого Андрія Первозванного. На заході також були присутні міністр фінансів України пані Наталія Яресько, губернатор штату Іллінойс Брюс Вінсент Раунер, конгресмен Пітер Джеймс Роскам, генеральний консул України в Чикаго Лариса Герасько, духовенство Вікаріату УПЦ Київського Патріархату в США та Канаді, священнослужителі УПЦ США (Вселенського Патріархату) та Української Греко-Католицької Церкви, численні парафіяни з різних куточків Сполучених Штатів Америки. Після виконання гімнів США та України, промов поважних гостей та причетних до побудови пам'ятного хреста Патріарх Філарет у співслужінні з першим проректором КПБА протоієреєм Олександром Трофимлюком звершив освячення пам'ятника. 21 вересня з нагоди свята Різдва Пресвятої Богородиці Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет відправив Божественну літургію в кафедральному соборі святого Андрія Первозванного м. Блумінгдейл (штат Іллінойс). Йому співслужили протоієрей Олександр Трофимлюк і настоятель храму протоієрей Віктор Полярний. Того ж дня у конгрегаційній залі собору відбулися збори Вікаріату Української Православної Церкви Київського Патріархату в США і Канаді під головуванням Святійшого Патріарха Філарета. На початку засідання секретар Вікаріату протоієрей Віктор Полярний зачитав звіт про діяльність за останній рік. У ході всебічної дискусії були розглянуті питання, які турбують парафію Київського Патріархату в Америці, та прийняті відповідні рішення. 22 вересня Патріарх у супроводі протоієрея Олександра Трофимлюка прибув до Саут Бавнд Бруку – духовного центру Української Православної Церкви в США (Константинопольського Патріархату). Візит відбувся на запрошення Предстоятеля УПЦ в США митрополита Антонія (Щерби). Під час теплої дружної

розмови першоієрархи обговорили питання визнання Вселенським Патріархатом автокефалії помісної Української Православної Церкви Київського Патріархату, становище Православної Церкви в Україні та Українського Православ'я у світі, важливість соціального служіння Київського Патріархату в умовах неоголошеної війни тощо. Після зустрічі митрополит Антоній та єпископ Даниїл запросили Святійшого владика відвідати церкву-монумент св. Андрія Первозванного, приміщення семінарії, адміністративного корпусу. У крипті церкви св. Андрія Первозванного Патріарх Філарет відправив панахиду за блаженної пам'яті спочилим Святійшим Патріархом Київським і всієї України Мстиславом. За богослужінням співав хор семінаристів.

Спількування продовжилося за обідньою трапезою. На згадку про зустріч було зроблене спільне фото. 23 вересня Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет під час свого перебування у Вашингтоні на запрошення організаторів взяв участь у зустрічі Папи Римського Франциска в Білому домі. 24 вересня Патріарх зустрівся із конгресменом Марсією Каптур у будинку Палати представників Конгресу США. У зустрічі також взяли участь єпископ-ординарій Харківсько-Запорізької дієцезії РКЦ в Україні Станіслав Широкоградюк, перший проректор КПБА протоієрей Олександр Трофимлюк, голова управи собору св. Андрія Первозванного м. Блумінгдейл Іван Яресько, інші запрошені особи. Марсія Каптур є представником США з Огайо в Конгресі з 1983 р., обіймає посаду голови Української Конгресової Спілки. Того ж дня під час церемонії, організованої Посольством України в США, було представлено документальний фільм «Зима у вогні». Ця подія привернула широку увагу українських та американських політиків, дипломатів, представників ділового співтовариства, активістів та лідерів громадської думки. Почесним гостем заходу був Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет. «Зима у вогні» є документальним фільмом, що показує боротьбу українського народу за свободу і демократію під час Революції Гідності. Після перегляду стрічки до присутніх звернувся Святійший Патріарх, нагородивши режисера фільму Євгена Афінеєвською орденом святого рівноапостольного князя Володимира III ступеня. 25 вересня 2015 року у столиці Сполучених Штатів Америки у приміщенні Капітолію відбувся Форум «Українська боротьба за свободу: ризик західного провалу у політичній, економічній та гуманітарній допомозі». Захід, що був чудово організований Американсько-Українською фундацією під керівництвом її президента Надії Мак-Коннелл, зібрав велику аудиторію державних, політичних, релігійних і громадських діячів зі Сполучених Штатів Америки та України. Від Української Православної Церкви Київського Патріархату в роботі форуму взяли участь Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет, перший проректор Київської православної богословської академії протоієрей Олександр Трофимлюк, голова управи парафії святого апостола Андрія Первозванного міста Блумінгдейла Іван Яресько. Після привітальних промов від організатора форуму пані Надії, Посла України у США Валерія Чалого, модератора форуму – першого посла США в Україні Романа Попадюка та конгресмена Марсі Каптур було увімкнено спеціальне відеозвернення Президента України Петра Порошенка до учасників зібрання. Першим доповідачем форуму був Патріарх Філарет, який прочитав молитву та благословив учасників заходу. Далі Предстоятель Київського Патріархату розповів присутнім про важливість підтримки України західним світом в умовах розгорнутої Росією неоголошеної війни, про роль Церкви в утвердженні духовності та патріотизму українського народу, соціальній допомозі постраждалим від агресії та духовній опіці військовослужбов-

ців. Із доповідями виступили єпископ РКЦ в Україні Станіслав Широкоградюк, муфтії України шейх Ахмед Тамім, раввин Яків Дов Блайх, митрополит УГКЦ в США Степан Сорока, пастор Дейл Армстронг. Від державної влади України до присутніх звернувся: міністр фінансів України Наталія Яресько, міністр оборони України Степан Полторак, перший заступник голови Верховної Ради України Андрій Парубій, народний депутат України Олексій Скрипник, радник голови Служби безпеки України Юрій Тандит. Про можливі та вже реалізовані напрями допомоги Сполучених штатів Америки Україні розповіли конгресмени Кеті МакМорріс Роджерс, Ед Ройс, Еліот Енжел, Стені Гоєр, дипломати, очільники низки урядових та громадських організацій. Загалом усі учасники Форуму одностайно наголошували на важливості постійної й ретельної допомоги Україні. 25 вересня о 20 годині Патріарх у супроводі протоієрея Олександра Трофимлюка прибув до Клівленда. 26 вересня зранку Патріарх відвідав Свято-Володимирський собор УПЦ в США (Константинопольського Патріархату) в м. Парма (Огайо), що є кафедральним храмом Центральної єпархії. Перед подвір'ям храму делегацію УПЦ Київського Патріархату зустрів настоятель собору протоієрей Іван Наконечний та клірики протоієрей Михайло Гонтарук і протодиякон Ігор Махлай. У своєму слові отець Іван зазначив, що має велику честь вже вчетверте приймати Святійшого Владика. При Свято-Володимирському соборі діє велика школа українознавства, де навчається понад 200 учнів, тож Патріарх звернувся до дітей та їх наставників із повчальним словом та відповів на численні запитання. На згадку про зустріч було зроблене спільне фото зі священнослужителями храму. Цього ж дня після обіду Святійший владика відвідав Український культурний парк у Клівленді. 27 вересня, у день свята Воздвиження чесного й животоносного Хреста Господнього, Святійший Патріарх Філарет відправив Божественну літургію у Свято-Троїцькій церкві міста Норт Роялтон (штат Огайо). Йому співслужили протоієрей Олександр Трофимлюк, настоятель храму протоієрей Роман Загурський, протоієрей Володимир Шайда, священник Петро Акружнов і священник Іван Телебзда. Святування продовжились у церковній залі, де було влаштовано прийняття. В урочистостях взяли участь сенатори та конгресмени, а також мер міста Норт Роялтон. Усі присутні мали змогу насолодитися чудовим хором концерт. 28 вересня Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет зустрівся з настоятелем Свято-Григоріївської парафії міста Клівленда Вірменської Апостольської Церкви отцем Грачем. Цього ж дня патріарша делегація відбула до Києва.

УХВАЛИЛИ:

1. Взв'язавши до відома інформацію про візит, подякувати Патріарху Київському і всієї Руси-України Філарету та протоієрею Олександрю Трофимлюку за понесені труднощі. 2. Сердечно подякувати голові управи парафії святого апостола Андрія Первозванного м. Блумінгдейл (штат Іллінойс) Івану Яреську, секретарю Вікаріату та настоятелю собору св. Андрія протоієрею Віктору Полярному, настоятелю парафії Святої Тройці м. Клівленда протоієрею Роману Загурському, духовенству та парафіянам Вікаріату УПЦ КП в США і Канаді за чудову організацію та проведення заходів візиту, теплий прийом. 3. Висловити подяку Високопреосвященному Митрополиту Антонію (Щербі), Предстоятелю УПЦ в США (Константинопольського Патріархату), Преосвященному єпископу УПЦ в США (Константинопольського Патріархату) Даниїлу (Зелінському), духовенству та парафіянам цієї Церкви за теплий прийом.

**Покров Пресвятої Богородиці
«Величаємо тя, Пресвята Діво, Мати Христа
Бога нашого,
і славимо всеславний покров твій»
(Величання з XVI віку)**

Поміж Богородичними празниками нашого церковного року на особливу увагу заслуговує празник Покрову Пресвятої Богородиці. Культ Божої Матері як Покровительки нашого народу тягнеться золотом ниткою від княжих часів аж до сьогодні. Секрет того постійного, улюбленого й ревного культу Богоматері як Покровительки, лежить, мабуть, в тому, що тут ідеться не про земне і людське, але небесне й могутнє заступництво. А такого заступництва й опіки хоче кожна людина, родина й народ. Від самого початку існування нашої держави ми постійно мали великих і сильних ворогів. Тож нічого дивного, що наш народ шукав такої допомоги й опіки, проти якої не може встояти жодна людська сила, а тією поміччю був якраз покров Пречистої Діви Марії. Тому празник Покрову завжди був і є для нашого народу днем великого вияву любові і вдячності до Пресвятої Богородиці та днем радісної прослави і звеличення її покрову й заступництва.

ВСТАНОВЛЕННЯ ПРАЗНИКА ПОКРОВУ

Головний мотив, який причинився до встановлення цього празника, це видіння святого Андрія Юродивого. Царгород, столицю Візантії, облягали араби. Ціле місто й народ перебували у великій тривозі. У храмі Пресвятої Богородиці на Влахернах, де зберігалася її риза, правиться всеночне. Молячись, народ переповнив церкву. Між народом ревно молились про охорону міста святий Андрій Юродивий зі своїм учнем Епіфанієм. Відправа закінчується. Святий Андрій бачить, як від царських дверей — так звалися у греків головні вхідні двері церкви — йде світлом осяяна Пресвята Богородиця у супроводі святого Йоана Хрестителя і святого Йоана Богослова та при співі великого хору святих. Божа Мати підходить до престолу, вклякає, довго молиться і заливається сльозами. Відтак встає, здимає зі своєї голови преясну хустку-покров-омофор, (по-грецьки мафоріон), і широко простирає її над народом у

церкві. Видіння зникає. Святий Андрій та Епіфаній, які бачили це видіння, зрозуміли, що Пресвята Богомати прийшла, щоб врятувати місто. Звістка про чудо блискавкою розноситься по всьому місті. Вороги відступають. Місто врятоване.

Від тієї хустки-покрова і празник дістав свою назву. Покров-омофор став символом опіки і заступництва Пречистої Діви Марії.

Ким був святий Андрій Юродивий? Назагал історики вважають, що він за походженням був скитом-слов'янином з південних земель Руси-України. Разом з іншими невільниками опинився в Царгороді в одного багатого пана. Тут пізнав і полюбив християнську віру. Роздумуючи над словами святого апостола Павла: «Ми нерозумні Христа ради, ви ж у Христі розумні» (1 Кор. 4, 10), — він почав поводитися, як нерозумний-юродивий, звідси і його назва. Діставши від пана свободу, він багато часу проводив у молитві й читанні святих книг.

Коли жив святий Андрій і коли було чудо покрову? На це питання тяжко дати чітку й задовільну відповідь. Думки істориків розділилися. Одні кажуть, що святий Андрій жив за панування цисаря Льва I Великого (457-474), тобто у V ст., більшість пересуває роки життя святого Андрія на часи цисаря Льва VI Мудрого (886-911), тобто на початок X ст.

Свято Покрову у греків було місцевим празником і після падіння Царгорода в 1453 р. його перестали святкувати. Не знати також, чому якраз 1 жовтня стало днем празника. Можливо, що того дня святий Андрій мав видіння, а можливо тому, як дехто думає, що того дня Східна Церква відзначає пам'ять святого Романа Сладкопівця, який склав багато гимнів у честь Пречистої Діви Марії. Наступного дня після празника наша Церква святкує пам'ять святого Андрія Юродивого.

Празник Покрову має службу великих свят зі всеночним, але не належить до 12 великих празників. Він не має ані перед-ані попразденства. Львівський Синод 1891 р., редукуючи празники, наказав цей празник переносити на неділю

ПРАЗНИК ПОКРОВУ В УКРАЇНІ

Східна Церква у своїх богослужбах залюбки підкреслює три найбільші привілеї Пресвятої Богородиці: її богоматеринство, її вседівіцтво і її заступництво за нас перед Богом. І якраз цей третій привілей Божої Матері найбільше припав до серця нашому народові. Наші князі, королі, військо, козаки й гетьмани радо вибирають Пречисту Діву Марію за свою покровительку й опікунку.

Князь Ярослав Мудрий у 1036 році розбиває печенігів і з вдячності до Бога і Його Пресвятої Матері будує в Києві собор святої Софії і храм Благовіщення на Золотих Воротах. У 1037 році у церкві Благовіщення він віддає увесь народ під опіку Божої Матері. І так, з волі нашого монарха Пресвята Богородиця стає офіційною Заступницею, Покровителькою і Царицею нашого народу.

До неї в тяжкі хвилини звертаються наші князі і їхнє військо. Князь Мстислав, що княжив у Тмуторокані, у бою з черкесами обіцяє збудувати церкву в честь Божої Матері, якщо вона допоможе йому перемогти ворога. Він перемагає і радо виконує свою обітницю.

Князь Володимир Мономах у своїх споминах каже, що перемогти над половцями завдячує Богові і Пречистій Діви Марії.

Він навіть укладає окрему молитву в її честь. Наші князі і їхнє військо, йдучи в похід проти половців у 1103 р., складають обіти Богові і Пречистій Діви Марії і шцент розбивають половців. Князь Ігор Святославич, герой епосу «Слово о полку Ігоревім», після втечі з неволі, йде з поклоном до чудотворної ікони Божої Матері Пирогощі, щоб подякувати їй за допомогу і рятунок. Галицький король Данило після успішного походу на Чехію поспішає з подякою до ікони Пречистої Діви Марії в Холмі та складає до її стіп багаті дари.

Деякі наші князі на своїх печатках використовують іконки Божої Матері або молитви до неї. У нові часи в Україні знайдено дуже старовинні золоті, бронзові й мідні нашійні іконки, які по-грецьки називають енколпіями. Один з таких енколпіїв має грецький напис: «Богородице, будь моїм покровом і охороною, амінь».

Наші славні запорожці на Січі збудували церкву в честь Покрову Пресвятої Богородиці з іконою її покрову. На іконі понад Пречистою був надпис: «Ізбавлю і покрию люди моя...», а від запорожців, що під іконою, простягнена лента вгору до Божої Матері з написом: «Молим, покрій нас честним Твоїм покровом і ізбави нас от всякого зла». Вибираючись в похід на ворога, козаки вислухували молебень до своєї Покровительки і ревно співали «Под твою милость». Вернувшись щасливо з походу, послішали до неї зі щирою подякою. В їхній бойовій пісні «Нумо, хлопці, до зброї» є такі слова: «Нам pomoже святий Юр ще й Пречиста Мати турка звоювати».

Геройська Українська Повстанська Армія 30 травня 1947 року проголосила празник Покрову своїм офіційним святом.

За прикладом своїх провідників й увесь наш народ плекав глибоку набожність до Пресвятої Богоматері як своєї Опікунки, Покровительки і Заступниці. Він завжди з великим довір'ям звертався до неї і благав її допомоги чи то в справах особистих, чи родинних, чи в часи всенародного лихоліття. Її свята ікона знаходиться в кожній українській хаті. Історія нашого народу записала багато чудесних випадків допомоги Божої Матері, передусім під час нападу ворогів на нашу землю.

Хто не знає чудесну охорону почаївського монастиря в липні 1675 року перед турецькою облогою? На ревну молитву монахів і вірних Пресвята Богородиця з'явилася над монастирською церквою і своїм омофором заслонила монастир. Ту чудесну подію увіко-вічна пісня в честь Божої Матері «Ой, зійшла зоря вечерова, над Почаєвом стала».

Почитання Пресвятої Богородиці в українському народі, як Заступниці і Покровительки, найкраще з'ясує сільська хроніка Яжова Старого в Галичині. Згадуючи про страшні татарські напади і небесну опіку Пречистої Діви Марії, у хроніці сказано: «Нарід перестрашений і збідований втік до своєї церковці, падав на коліна перед іконою Божої Матінки, молився гаряче й ніколи не був позбавлений її опіки».

ДУХ БОГОСЛУЖЕННЯ ПРАЗНИКА

Богослуження цього празника віддзеркалюють глибоку і давню віру Східної Церкви й нашого народу в заступництво й опіку Пресвятої Богоматері.

На стихирах малої вечірні Церква закликає всіх вірних святкувати празник Покрову: «Прийдіть, всі любителі празника, і прослаavimo чесний покров Божої Матері. Вона бо до Сина благально руки простерла, а її святим покровом увесь світ покритий. Тому устами й серцем, піснями і співами духовними, з усіма, що прибігають, празнуймо світло».

У стихирах вечірні й утрени, у тропарі й каноні свята Церква виливає і оспівує свою дитинну любов, беззастережне довір'я в її могутню опіку і швидку допомогу, її значення в нашому спасенні та превелике материнське милосердя. «Богородице чиста, — співаємо в першій стихирі великої вечірні, — ти велике заступництво для печальних. Ти скоро помічниця, спасення й укріплення світу. Ти глибина милости, джерело Божої мудрости, для світу покров. Величаймо, вірні, і славимо немовно її світлий омофор. Благодатна, радуйся з Тобою Господь, що подає світові велику милість».

У сідалні на третій пісні канона сказано: «Ревна й непобідна Заступнице, уповання певне й бездоганне, стіно, покрове і пристановище прибігаючих до Тебе, Приснодіво чиста, моли з ангелами Твого Сина й Бога, дати світові мир і спасення і велику милість».

Тропар дев'ятої пісні канона славить її привілей зціляти недуги душі й тіла та вибавляти від усіх бід: «Ти приняла від Бога дар, щоб, як Божа Мати, зціляти недуги всіх християн і від бід вибавляти і гріхи прощати і з неволі та від усякої нужди спасати. Тож і нами не погорди, Господже, бо ти знаєш, чого потребуємо: здоровля для тіла і спасення для душі».

Святий Отець Пій X в 1912 році сказав до нашого єпископа Микити Будки такі слова: «Ваш народ не може загинути, бо має дві запоруки: ваш народ любить Євхаристійного Ісуса і Пречисту Діву Марію. З цими запоруками народ не може пропасти».

Так, ми сильно віримо, що гаряча набожність нашого народу до Пресвятої Богородиці, як своєї Покровительки й Заступниці, є найкращою запорукою, що вона ніколи не опустить нашого народу і заступиться за нього перед своїм Сином та випросить у Нього ту превелику ласку, що на наших рідних землях упаде царство тьми й неволі і знову запанує царство її Божого Сина. А тоді знову, як колись, наш народ сотнями й тисячами попливе до її престолів, щоб віддати їй честь, як своїй вірній і невтомній Заступниці, Опікунці й Цариці.

9 ЖОВТНЯ ЦЕРКВА ЗГАДУЄ ПРЕСТАВЛЕННЯ СВЯТОГО АПОСТОЛА І ЄВАНГЕЛІСТА ІОАННА БОГОСЛОВА

Святий апостол і євангеліст Іоанн Богослов був сином Зеведеє і Саломії, згідно з переказами - дочки святого Йосифа Обручника. Вона була в числі жінок, які прислуговували Господу своїм майном. Іоанн був рибаком, як і його старший брат апостола Іаков. Вони обидва були покликані Ісусом Христом до числа Своїх учнів на Генісаретському озері.

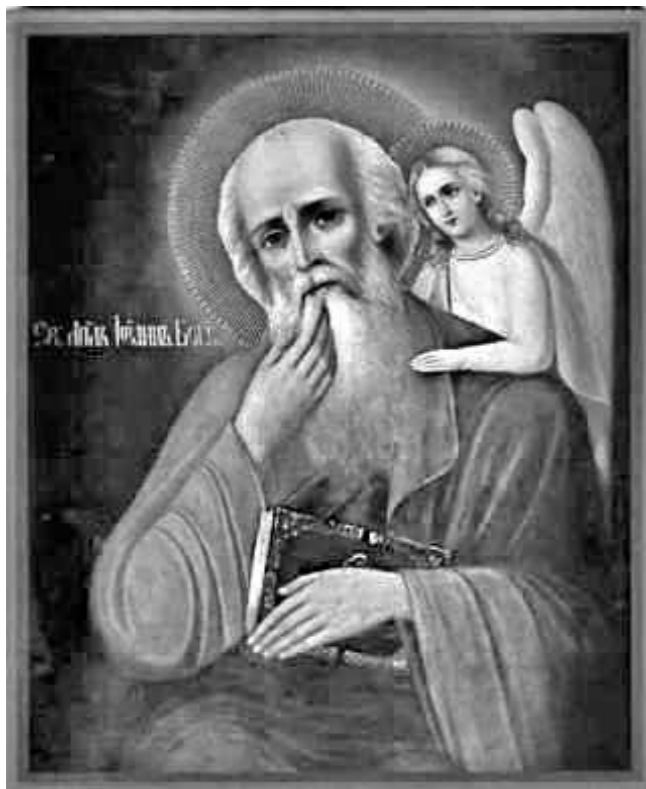
Брати Іаков та Іоанн в Євангеліях називаються синами Зеведеєвими на ім'я їхнього батька. Ісус назвав братів Воанергес, що означає «сини грому», очевидно, через поривчастий характер. Іоанн, разом зі своїм старшим братом Іаковом входив до числа наближених Господом учнів.

Разом з Петром і Іаковом він став свідком воскресіння дочки Іаїра. Тільки їх Ісус зробив свідками свого Преображення та Гефсиманського моління.

На Хресті Ісус доручив Іоаннові піклуватися про Свою Матір - Діву Марію.

Апостолу традиційно приписується авторство п'яти книг Нового Завіту: Євангелія, трьох послань і Одкровення (Апокаліпсис).

Згідно з переказами, після Успіння Божої Матері апостол Іоанн, за випавшим йому жеребом, попрямував у Ефес і інші Малоазійські міста для проповіді Євангелія, взявши із собою свого учня Прохора.

Перебуваючи в місті Ефесі, апостол Іоанн невпинно проповідував язичникам про Христа. Проповідь його супроводжувалася численними і великими чудесами, так що кількість віруючих зростала з кожним днем.

Під час гоніння на християн, розпочатого імператором Нероном, апостол Іоанн, за переказами, був відведений у кайданах на суд у Рим. За сповідання своєї полум'яної віри в Ісуса Христа апостол був засуджений до смерті. Однак, випивши запропоновану йому чашу зі смертельною отрутою, він залишився живим. Також він вийшов і неушкодженим з котла з киплячим маслом. Після цього апостол був засланий в ув'язнення на острів Патмос, де прожив багато років.

Коли Іоанн прибув на острів Патмос, його проповідь повернула до нього всіх жителів острова: він звернув у християнство більшу частину його жителів, вигнав бісів з язичницьких храмів, зцілив багатьох хворих.

На острові Патмос апостол Іоанн пішов зі своїм учнем Прохором на пустельну гору, де здійснив триденний піст і молитву, після чого печера, де вони жили завагалася і загримів грім. Прохор у страху впав на землю. Апостол підняв його і наказав записувати слова, які він буде проказувати. Два дні і шість годин Прохор записував усе, що говорив апостол.

Після повернення Іоанна і Прохора в село, текст був переписаний і поширений по острову. Там же було записано і Одкровення.

Після тривалого заслання апостол Іоанн отримав свободу і повернувся в Ефес, де продовжував свою діяльність, навчаючи християн остерігатися ересей.

Він заповів усім християнам любити Господа і один одного, і цим виконати закон Христовий. Апостол любові - так іменується святий Іван, так як він постійно навчав, що без любові людина не може наблизитися до Бога і догодити Йому. Апостол Іоанн проповідує любов до Бога і ближніх, сам являючи себе прикладом любові для оточуючих.

31 ЖОВТНЯ - СВЯТОГО АПОСТОЛА І ЄВАНГЕЛИСТА ЛУКИ

31 жовтня Православна Церква шанує пам'ять святого апостола і євангелиста Луки. Ким був і чим прославився цей великий угодник Божий?

Святий апостол і євангеліст Лука був родом з Антіохії Сирійської. Народився в родині заможних язичників, отримавши від батьків ім'я Лукан, яке для нас завжди пов'язується з написаним ним Євангелієм; але не всі знають, що книга Діян апостольських також належить його перу. Святий Лука належав до числа сімдесяти апостолів, був сподвижником святого апостола Павла, про що недвозначно сказано в посланні Павла до Тимофія, а також до Філімона. Передання називає святого апостола Луку вправним лікарем, та й сам апостол Павло говорить про це.

Почувши про вчення Христове, Лука прибув у Палестину і тут, прийнявши спасительне благовістя, став ревним його послідовником. Ще за часів земного служіння Господа святий Лука в числі 70 апостолів був посланий на першу проповідь про Царство Небесне, про що знаходимо відомості в Євангелії. Після свого славного воскресіння Господь явився двом ученикам, які прямували до Емауса. Цими учениками були святий євангеліст Лука та інший апостол - Клеопа.

Апостол Лука брав участь у другій місіонерській подорожі апостола Павла. І з того часу їхні благовісницькі труди стали спільними. Коли святого Павла залишили всі, хто був із ним, святий Лука не покинув його, продовжуючи ділити з ним всі труднощі та випробування апостольського служіння. Про вірність Луки спільній справі, яку він звершував разом з апостолом Павлом говориться у 11 Посланні Павла Тимофія. Піс-

ля того, як у Римі стратили первоверховних апостолів Петра і Павла, святий Лука залишив «вічне місто» і з проповіддю Христовою пройшов Ахайю, Лівію, Єгипет і Фіваїду. Мученицька кончина святого євангелиста відбулася у місті Фіві.

Відповідно до переказу, ще за життя апостол Лука був першим іконописцем, який написав образи Божої Матері. Пречиста Діва, побачивши натхненні Духом Святим творіння Луки, сказала: «Благодать Народженого від Мене і Моя милість нехай буде з цими іконами». Передання свідчить, що апостол Лука написав також і священне зображення святих первоверховних апостолів Петра і Павла.

Головним писемним твором, який належить спадщині апостола Луки, без сумніву, є святе Євангеліє та книга Діян апостольських. Євангеліє від Луки написано в Римі (62 - 63) під духовним керівництвом святого Павла. Головна думка його євангельської оповіді виражена практично в перших рядках її: «...спало на думку й мені, старанно дослідивши все від початку, по порядку описати...» (Лк. 1:3). Євангеліє від Луки написано з використанням фактів християнської історії, передання Церкви та розповідей самої Пречистої Диви Марії.

Книга Діян святих апостолів, будучи продовженням Євангелія від Луки, розповідає про благовісницькі труди найближчих учеників Христових після Його вознесіння. Головною темою цієї книги є розповідь про Апостольський собор 51 року як основоположну подію в житті Церкви, яка чітко відокремилася християнство від іудаїзму в сенсі догматичного вчення. Значна частина книги присвячена життю й подвигам святого апостола Павла, сподвижником якого і був святий євангеліст Лука.

Церква шанує святого апостола Луку 31 жовтня. Його життя й труди, а особливо ревність та вірність виконанню спасительної справи служіння Христу - приклад, щоб наслідувати й з Божою поміччю втілювати у своєму житті.

11 ЖОВТНЯ - СВЯТОГО ХАРИТОНА ІСПОВІДНИКА, СВЯТОГО В'ЯЧЕСЛАВА ЧЕСЬКОГО

Цього дня Церква Свята (візантійського обряду) віддає честь пам'яті святого Харитона ісповідника, а також пам'яті святого В'ячеслава Чеського.

Преподобний Харитон був од Ликаонської єпархії, жив у місті Іконії, християнин благочестивий і в чеснотах достатній. Цей у часи Авреліяна, злочестивого царя, виявився ісповідником імені Ісуса Христового, коли безбожне повеління від царя вийшло в усі країни, щоб примушували християн класти жертви ідолам, а хто не покориться звеленому, убивати. Тоді в Іконії на таке діло Харитон, як перший, котрий сяяв серед християн благочестям і чеснотами, узятий був ігемоном тієї країни і, зв'язаний, приведений на суд нечестивих, де допитав його ігемон, кажучи: «Чому високоіменитим богам не кланяєшся, їм бо цар і всі народи голови свої смиряють?» Відповів Харитон: «Всі боги язичницькі — біси, що колись через гордість свою, бо хотіли вишньому уподобитися Богові, звержені були із небес до пекла в безодню; тепер же від безумних і зваблених людей хочуть як боги пошановуватися.

Однак вони й ті, що поклоняються їм, невдовзі згинуть і, як дим зникає, зникнуть — через те їм не поклоняюся, бо маю істинного Бога, якому служу й поклоняюся, що є Творцем усіх, Спасом світу, що пробуває вовіки». Рече ігемон: «Першою своєю жорстокою відповіддю постав ти як достойний смерті, адже дерзнув ганити безсмертних богів, і нас, котрі їм поклоняють-

ся, безумними і звабленими називаєш. І вже досить, щоб твоя лихославна голова була мечем усічена, але оскільки боги наші є довготерпеливі і нешвидкі до відомсти безчестя свого, через це і я потерплю тебе й не губитиму, аби ти прийшов до тям, уцотлившись, і приніс із ними жертву цим, що їх тепер ганиш, і випросив у них прощення за піднятий гріх свій. Вони ж, як незлобліві, готові прийняти тебе, вибачивши твоє безчестя». Відповідає Харитон: «Коли ідоли ваші боги є, то зле чиниш, ігемоне, терплячи мою додуку, якою я їх безчещу; кожен повинен за честь Бога свого стояти і ревність за ним являти. Коли ж не є вони боги, то марно їм поклонятися велиш, адже відомо, що ніяка мука не відторгне мене від живого Бога і не прихилить до пошанування поганих ідолів. Є я учень блаженної Теклі-першомучениці, яка, ніби світло, в цьому нашому Іонікійському місті зорями мученичества засіяла, наставлена до подвигу від святого Павла, учителя великого, з ним-бо і я тепер, кажучи: «Хто нас розлучить від любові Божої? Чи скорбота, чи утиск, чи переслідування», чи біда, чи меч чи щось інше жорстоке?» Рече ж ігемон: «Коли б боги наші не були богами, як ти кажеш, то не дали б нам щасливого життя, і багатства, і слави, і здоров'я». Відповів Харитон: «Зваблюєшся, ігемоне, гадаючи, що все це маєш від несправжніх твоїх богів, які і самі є злидарі і нічого не мають, окрім погибелі своєї; біси навіть у свинях не мають влади без попуску Божого. Ідоли ж, як можуть щось комусь дати, самі нічого не маючи, не простягнуть-бо рук своїх, не підуть ногами, не промовлять язиком, не побачать очима, не почують вухами — бездушні вони є, і коли хочеш пізнати істину, випробуй речево і марноту їхню побачиш: приклади свічку запалену до вуст ідола і опали його: чи

ж заболить? Візьми сокиру й відсічи йому ноги, чи ж закричить? Принеси молота і побий ребра йому, чи ж застогне? Воістину нічого не почувеш, не мають-бо ані життя, ані дихання». Це почувши, ігемон запалився гнівом і, ніби п'яний, закричав з ярості, не даючи більше святому слів поширювати. Відтак звелів тим, що біля нього стояли, схопити його, і оголити, і, простягнувши на землю хрестоподібно, нещадно жилами бити. Святий же доблесно терпів, зволяючи померти за Ісуса Христа, аніж, відступивши від свого Творця, беззаконно жити. Коли били святого, запитував його мучитель: «Чи покладеш жертви безсмертним, Харитоне, чи багато ран тілові своєму взяти хочеш?» Відповідає мученик: «Коли б мені можливо було тисячекратно померти за Спаса мого, то більше зболив би, аніж тимчасово жити і бісам поклонятися!» Тоді по всьому тілу битий був святий, що й нутроші його стало видно, аж плоть від кісток відпадала, кров же, як ріка, вилівалася, і було все тіло його цілковитою раною. Тож перестали бити, бачачи, що він ледь живий і, гадаючи, що вже скоро помре, взяли на рамена і віднесли його до темниці, не міг-бо сам і трохи ступити ані говорити щось і ледь-ледь дихав, такий оранений був, і, поклавши його в темниці, відійшли. Бог же, бачачи терпіння страждальця свого, покріпив його поміччю своєю і незабаром сцілив його від ран, і того, кого нечестиві сподівалися бачити мертвим, живим та здоровим учинив, щоб міг сказати із Давидом: «Не помру, але житиму і буду звіщати про діла Господні». Виведений був удруге на суд, а коли на ньому ще більше першого показав дерзновення, на більшу запалив мучителя ярість, тож повелів той свічками палити тіло його і настільки припалюваний був, що вся плоть його пеклася, як м'ясо до їжі; він же, радіючи, терпів такі муки за Христа, Господа свого, і знову в ту ж таки був укинений темницю.

Тимчасом Авреліан, кесар, за пролиття християнської крові гнівом Божим покараний, помер. Шов-бо між Візантією та Іраклією, спершу був перестрашений великим із небес громом, що швидко його смерть знаменував. По тому від домашніх своїх у тій-таки дорозі люто вбитий, зле життя свого позбувся. Після смерті його припинилось гоніння на християн і поверталися із вигнання, та вуз, та темниця в'язні Христові; той-бо, що після смерті Авреліана прийняв скіпетри царства, навчився покарою раніше царюючого, і послав повеління по всіх країнах області своєї, щоб усі християни вільні були, боявся-бо, аби так само не постраждали, як Авреліан, коли жорстокий буде до християн. І була тоді велика правовірним радість, випускалися в'язні, вигнані із вигнання поверталися, виходили із пустель та вертепів єпископи, священники та мирські люди, котрі через страх ховалися від мучителів і, один одного цілуючи, торжествували на мир церковний. Тоді й преподобний Харитон-ісповідник був випущений із темниці, хоч і не радий був, що не постраждав до кінця, ліпше-бо бажав стражданням вінця свого мученицького дістати, аніж живим бути, і бажаніше було йому за Христа померти, аніж вільним бути. Однак промисел Божий продовжив його життя на користь багатьом, щоб не тільки один, а з ликом добровільних мучеників, як пастир із вівцями і батько з дітьми, постав перед Богом в обителях небесних.

Відтоді Харитон святий, ранами позначений Христовий воїн, відкинувшись від світу і всіх, що в світі і, прийнявши хреста свого, пішов шляхом жорстоким і був живим мерцем, для світу померлим, живим же для Бога, носив-бо на собі рани Господа Ісуса, весь у Нього перетворивсь і з Ним розіп'явся, а щоб його божественну муку завжди мати перед очима, пішов

до Єрусалима, де Господь наш поклав на хресті душу свою, і коли йшов знаміреним шляхом, уже біля Єрусалима, потрапив між розбійники, що, не маючи чого в нього забрати, самого взяли, ведучи в свою печеру із наміром віддати його гіркій смерті. Але не вбили його, а швидко рушили в дорогу, шукаючи мимохідних людей, щоб розбити їх. Святого ж Харитона покинули в печері, лежав там зв'язаний, як і перед цим у вузах та муках, дякуючи Богу, — готовий був за Божим допущенням будь-яку смерть прийняти. Лаяв же біса, кажучи: «Знаю, дяволе, що, боячися сам зійтися зі мною, навів ти розбійників на мене і, бажаючи відвернути мого наміра, сітку ти поклав мені в цій дорозі. Однак знай, проклятий, що не ти наді мною, але я над тобою з поміччю Бога мого маю торжествувати; хоч і уб'ють мене розбійники, але сподіваюся на милість Божу, що маю наслідувати святий покій його, ти ж наслідуй геенну. Я маю воскреснути у життя вічне, ти ж помер смертю вічною і помреш у погібелі безконечній. Сильний є Владика мій тут ще живого мене зберегти від рук розбійницьких і від смерті збавити, як збавив Ісаака від заколення, юнаків від печі, Даниїла від левів, Теклю святу від вогню та звірів». Тут до святого, що таке казав, приповз змії і, знайшовши при печері посудину з вином, пив із неї і, опившись, знову в посудину вино виблював із трутою та й відповз. Розбійники ж прийшли, великою спрагою мучені, коли ж усі по одному від посудини тієї напилися, то смертною тією отрутою повбивали себе: попадали-бо всі на землю і, в муках, помирали. Так достойну кару гріхам своїм прийняли і злomu життю недоброго кінця.

Святий же Харитон, збавившись від заколення, звільнився з Божою поміччю від вуз і знайшов у тій печері велику кількість золота, що розбійники зібрали, провдовж багатьох літ розбій чинячи. Це розбійниче зібрання, зле зібране, святий Харитон розтратив добре: роздавав злидарям, церквам і монастирям, а з решти побудував на тому місці обитель, що Фаре зветься, і печеру розбійницьку у церкву перетворив і братію зібрав. Пішла про нього слава по всій країні тій і багато людей приходило до нього заради його чеснотливого життя і постриглися в нього, і безмовні були в тій обителі, приймаючи користь від учителя наставника свого, преподобного Харитона, на його життя святе, як на світло світильника позираючи, і себе будували: досконалий-бо в чеснотах та іночих подвигах був, любив піст і повстриманість, як солодку їжу, а працю маючи, як спокій, і убогість, ніби багатство, бережучи; милостивий же був і гостинний, милосердний і братолюбний, і покірливий, і мовчазний, і всім добродоступний. Мав же в устах своїх слово, сіллу премудрості начинене, ним-бо завжди братію навчав спасительному шляху. Дав він устав монастирю один раз у день їсти і то ввечері й невиборну їжу та пиття приймати, але хліб та воду і то в міру, не утяжувати черева обжерством та опийством, бо незручні та важкі зробляться, щоб опівночі на молитву ставати. По молитві мали у рукоділлі вправлятися, дотримуючись сторожко, щоб жодна година не проминула в неробстві, щоб діявол, знайшовши інока у безділлі, зручно його не вловив греховною сіткою, лінь-бо та безділля початок є гріхопадіння. Повелів братії в келіях сидіти у безмов'ї, не переходячи з місця на місце, не збиратися на пусті бесіди — багато-бо перепон буває від марнослів'я, як свідчить Писання: «Нищать добрі звичаї лихі бесіди», — сумління чисте берегти, як зіницю ока, бідність любити більше золота і срібла та й послух мати, як помічника, котрий сприяє спасінню. Смирення ж, любов, терпіння, незлоб'я і всі інші чесноти іночі як багаточінний скарб збирати і ними збагачуватися. Так

навчивши братію і обитель, як належить, обладнавши, повелів зібратись усім і, вибравши з них, кого бачив за вищого від усіх чеснотою, того їм замість себе пастирем поставив. Сам же захотів відійти у найглибшу пустелю, люблячи безмов'я і людей відсторонюючись. Мав-бо благодать цілоти недуги і проганяти бісів, через це звідусюди стікалися до нього люди, приносячи хвороби свої, приходили і вельможі знамениті заради благословення, тож не міг мати цілковитого безмов'я. Затуживши від неспокою, намислив віддалитися, утікаючи від слави людської. Братія ж вельми молила його, щоб не полишав їх і коли не досягла нічого, плакала за ним, як сироти за батьком. Однак доброприємна молитва доброго отця не полишила дітей своїх, за його молитвою всі мали успіх у заповідях Господніх і, як крини в пустелі посаджені, святиною процвітали. Поцілував же братію і поблагословив, і, Богу їх доручивши, відійшов у далекі пустелі та непрохідні нетрі.

Ішов дорогою день і знайшов другу печеру, що входила в Єрихонські межі, і поселився в ній, жив для Бога, день і ніч славословячи його, ніби другий ангел, поживком його було травне зело, що росло довкола того місця, а найбільше живився словом Божим, безперестанними молитвами і теплими, які з любові до Бога виходили, сердечними слізьми, поспаломському кажучи: «Сльози мої стали для мене хлібом вдень і вночі». Пробув він там якесь час, і відкрив його Бог людям, мов якогось скарба, схованого в полі; багато-бо іноків після його відходу тужило і на втрату доброго отця нарікали, тож деякі із братії, погодившись, пішли, шукаючи по пустелях пастиря свого; і пройшли численні гори та уділля, і знайшли того, кого шукали. Бог так хотів, щоб наставник управний і добрий правитель не тільки себе, але й інших багатьох наставив і управив у Царство Небесне. Відтоді стало відоме місце усамітнення його, і почали до нього приходити чорноризці та мирські, бажаючи із ним жити і зріти ангеловидне лице його і насичуватися корисними бесідами його. І невдовзі зібралося немале стадо словесних овець, і влаштовано було другий монастир за таким же чином та уставом, як і перший. Росла і множилася слава Божа в місцях порожніх і непрохідних більше, аніж посеред людних міст, в яких беззаконня та суперечки пробавають. Але недовго отець із дітьми своїми пробув укупі; влаштувавши-бо весь чин монастирський, як належить, знову відійшов у глибшу пустелю, що відстояла від країни Текуїтської на чотирнадцять стадій і більше, і там, подібно до Іллі та Предтечі, віддалившись та утікаючи, поселився в пустелі, покладаючись на Бога, що спасав його, і переходячи з місця на місце крізь зарості, кручі, ущелини та прірви земні, всього себе поклавши Богу. Труд же його пустельний хто розкаже, один тільки Бог знає досконало, той подвиги його відає, на працю його дивлячись, і за це готував йому небесні воздаяння.

Отак тулявся він пустелею довгий час і захотів Бог, щоб знову світильник, який чеснотами світить, із пустельного схову наяву виступив і життям своїм світив щоб усім, хто бажав йти шляхом вузьким, який веде у вічне життя, бо знову знайшли його деякі із подвижників, що переходили пустелю, і впали йому в ноги, молячи його: хай повелить їм із ним пробувати і ревно наслідувати преподобне діло його. До цих, що до препо добного прилучилися, інші, довідавшись, у великому числі збиратися почали, тікаючи від марнотного світу. Він же, уже третє стадо овець Христових зібравши і навчивши іноцтву, третю влаштував обитель, що згодом сирийською мовою називалася Сукийська, по-грецькому ж звалася Старою Лаврою. Тоді зійшов на верх гори, яка там була, і поселився на

вельми високому горбі, що мала в собі малу печеру, на нього ж високою драбиною ледве можна було зійти; там сам лише, ніби на стовпі став, від землі відсторонюючись і до небесних наближаючись поселень, і звідтіля, як добрий пастир, стоячи на сторожі, на свої монастирі молитвами і на спасіння зібраних братій піклуванням і, ніби на кормі в кораблі стоячи, управляв плаванням стількох душ; від усіх-бо цих створених ним монастирів приходили до нього, потребуючи живлення. І прожив на тому місці до глибокої старості у пості, у молитвах, і в таких подвигах, що годі їх побачити, день від дня працю прикладаючи, у плоті безплотним виявляючись. Було ж це місце безводне і не бажав отець, щоб хтось із братії трудився на нього, приносячи йому воду віддалік, сам же не міг приносити собі і через незручність підйому на висоту горба і через неміч постарілого багатотрудного тіла. Сотворив отож старанну до Бога молитву, щоб вивів із каменя воду, як Ізраїлю в пустелі. І сталося так: Господь-бо волю тих, що бояться його, творить і молитву їхню чує — раптово від сухого і суцільного каменя, силою Божою вийшло джерело водне — так молитва чеснотливого отця багато у Бога може досягти.

Прожив ото добродосконало у чеснотах і, як гроно спіле, в літах доспівши, наблизився до кончини своєї, про неї ж бо від Бога дістав звістку, прикликав від трьох своїх монастирів ігуменів та братію, що примножилася у пустелі тій, ніби зорі небесні, через його молитви й старання та й сказав їм про свій близький відхід. «Я, — рече, — відхожу від вас, як це велить Господь, приспів-бо час, його я давно бажано чекав, щоб, розв'язавшись од вуз плотських, піти і явитися перед лицем Бога мого.

Ви ж, діти, дбайте про своє спасіння, щоб кожен із вас, уникнувши ворожих сіток, сподобився достойним бути, вийшовши із тіла, ввійти до Господа і дістати милість його». Це почувши, всі заплакали, кажучи: «Полишаєш нас, дітей своїх, отче і вчителю наш, полишаєш же, пастирю й наставниче, гаснеш, світильниче наш і вожде шляху нашого». Він же втішав їх, кажучи: «Господь наш, Ісус Христос, обіцяв із нами бути нерозлучно до кінця віку, той-бо не полишить вас, від нього, коли здійсню дерзновення, молити маю його благодією: хай не розлучить вас один від одного, як овець від козлищ на страшному своєму суді, але всіх із благословенням своїм хай поставить праворуч і збере нас в одну загорожу в Царстві своєму». Запитала ж його братія: «Що велиш, отче, щодо тіла свого, де поховаємо тебе?» Він же рече: «Віддайте порох пороху, де хочете. Господня-бо є земля і наповнення її». Вони ж кажуть: «Ні, отче, ти влаштував три обителі і три зібрав ти стада, кожна-бо хотіло б твої моці собі мати, через те, щоб не було поміж ними сварів, тепер заповідь, де покладаємо твої моці?» Він же, творячи за бажанням їхнім, зволив, щоб у першому його монастирі поховали його, де від розбійників був пійманий і чудесно благодаттю Божою від них збавлений став. Узняли його весь собор, повели ще живого до тієї обителі, у якій, багато повчивши братію щодо досконалого життя і мир їм подавши, ліг на ложі та й віддав у руки Господові святу свою душу, не маючи ніякої тілесної хвороби. Так помер преподобний отець наш Харитон, Христовий мученик та ісповідник, і добрий подвижник. Заридали за ним усі отці пустельні, і вся пустеля наповнилася плачевних голосів за таким великим отцем та вчителем, котрий як сонце світ осіяв. Плакали за ним достатньо, святі його моці поховали чесно, славлячи Отця, і Сина, і Святого Духа навіки. Амінь.

Проповідь Блаженнішого Святослава з нагоди свята Покрови Пресвятої Богородиці

Слава Ісусу Христу! Дорогі в Христі брати і сестри!

Сьогодні Христова Церква святкує свято Покрова Пресвятої Богородиці. Цей день займає особливе місце в духовно-життєвому житті Божого люду. Кожного разу, коли ми святкуємо якесь марійське свято, то духовно переживаємо подію з історії спасіння, подію, яка відбулася під час земного життя Божої Матері та нашого Спасителя в минулому. Натомість, сьогоднішнє свято пов'язане не так з минулим, як із глибокою божественною дійсністю нинішнього життя. Можемо ствердити, що свято Покрова Богородиці стосується її небесного сьогоднішнього дня її дії по відношенню до кожного з нас сьогодні. Ось чому ми співаємо в цей день: «Діва сьогодні стоїть перед нами у храмі та з хорами святих невидимо за нас молиться Богу» (Кондак Покрова).

Божий народ збагнув і побачив молитву заступництва Діви Марії очима преподобного Андрія під час великої тривоги у Царгороді. Вороги облягали місто і здавалося, що жодна людська сила вже не врятує людей. В таких хвиликах людина природно запитує себе: «На кого ж мені надіятися? Чи ж ми покинуті? Чи ж ми залишені Богом на вірну погибель? Хто покриє нас, тобто порятує і захистить тоді, коли наші людські сили зникають і здається, що надія нас полишає».

Об'явлення Покрову Пресвятої Богородиці над нами є насправді об'явленням і підтвердженням вірності самого Бога, який є Богом вірним і ніколи не покидає своє сотворіння

Як відповідь на цей пошук, на крик людського серця до Бога про захист від неминучої смерті, силою Святого Духа молителі у влахернській церкві побачили Божу Матір у неустанній молитві. Побачили її як матір-захисницю своїх дітей. Вона покриває стривожену земну Церкву своїм омофором, тобто частиною літургійного одягу, який звичайно вживає єпископ як символ загубленої овечки, яку, як добрий пастир, віднайшов, врятував і несе до своєї кошари.

Об'явлення Покрову Пресвятої Богородиці над нами є насправді об'явленням і підтвердженням вірності самого Бога, який є Богом вірним і ніколи не покидає своє сотворіння. Про цю божественну вірність і Божий захист над Церквою, слово про цей марійський омофор ми знаходимо вже в пророка Ісаї, який передає нам ось такі Божі слова: «Невже ж забуде молодичка своє немовля? Не матиме жалю до сина свого лона? Та хоч б вона й забула, я тебе не забуду. Глянь! Я записав тебе в себе на долонях...» (Іс. 49,15-16).

«Я тебе не забуду!» - саме це каже сьогодні Господь до кожного з нас у це свято. «Я тебе не забуду!» - ці Божі слова передає нам сьогодні Пресвята Богородиця у свято свого Покрову над нами. Вона, тримаючи у вічній та неустанній молитві за нас свій омофор, долоні своїх рук має звернені до Бога. Цю постань Оранти, тобто зображення Діви з піднесеними в молитві до Бога долонями ми знаходимо вже в ранньохристиянському мистецтві. У римських катакомбах можна і сьогодні побачити зображення Оранти, яка зображає людську душу у небесному просторі.

Постать Богородиці, зокрема у свято Покрова, показує нам її долоні, в яких вона тримає в молитві, наче свій омофор, перед Богом кожного з нас. «Я записав тебе в себе на долонях», - каже Господь у пророка Ісаї. Сьогодні ми бачимо, що тими Божими долонями, які є знаком вічної пам'яті Бога про всіх нас, є долоні Діви Марії. Кожен, хто вдивляється в постать Оранти - Софії Київської не може не зауважити, що тут її долоні, звернені в молитві до Бога, є чомусь непропорційно великими. Мабуть стародавній художник, який викладав цю знамениту мозаїку, хотів ще раз пригадати нам непропорційну навіть до нашого уявлення, Боже пам'ять про кожного з нас та неустанну молитву заступництва Богоматері за люд Київської держави.

Сивооголовий Київ має своє духовне передання про Покров Богородиці. Воно стверджує, що поки стоїть Оранта у Софії, доки вона неустанно тримає в молитві піднесенні до Бога свої долоні, доти буде стояти ця князя столиця і встоїться її народ перед своїми ворогами. Ось чому історія нашої Церкви пригадує нам, що князь Ярослав Мудрий посвятив народ своєї держави і цим самим передав саме їй, неустанному покрову її материнської молитви, своїх людей, їхнє сьогоднішнє та майбуття.

Ми вистояли, бо наша Небесна Мати непорушно стоїть у покровській молитві

Сьогодні ми, княжий люд Київської держави - України, переживаємо чи не один із найтривожніших моментів своєї історії. Часто ми відчуваємо себе самотніми і покинутими навіть світовим співтовариством, полишеними сам-на-сам із ворогом, який є набагато більшим і сильнішим від нас. Сьогодні ми тривожимося, подібно до віруючого народу старовинного Царгороду, і за прикладом благовірного князя Ярослава Мудрого прибігаємо до материнського захисту Пресвятої Богородиці. Будучи непорушно впевнені, що Господь нас не покинув, поручаючись захистові самої Божої Матері ми разом з усіма іншими українськими Церквами, урочисто відновили минулого року посвяту України під Покров Пречистої Діви Марії.

Упродовж цього часу, наповненого жайхиттями війни, ріками крові загиблих і поранених, скроплені сльозами матерів, що оплакують загибель своїх синів і дочок, пронизані болем полонених, смутком і тривогою мільйонів переселенців, ми, український народ, що відстоює своє право на свободу у власній державі, все ж таки встояли! Ми вистояли, бо наша Небесна Мати непорушно стоїть у покровській молитві; ми не опускаємо наших рук перед викликами нашого сьогоднішнього дня, бо Вона не опускає своїх рук, покриваючи нас своїм омофором; ми не забули і не забудемо нікого з наших новоявлених героїв України, бо сам Господь пам'ятає про всіх нас. У Ньому наша сила та перемога.

Дорогі в Христі!

У свято небесного заступництва Пресвятої Богородиці та її повсякчасної за нас молитви, ми відзначаємо ще й наше на-

ціональне свято - День захисника України. Саме під Покровом Богородиці наше козацтво заклало підвалини нашої новітньої державності, саме у цей день ставали до боротьби учасники наших національно-визвольних змагань у минулому столітті. Саме під заступництвом Пречистої Діви Марії і сьогодні відроджується українське військо та у справедливій боротьбі із зовнішнім агресором захищає свою Батьківщину.

Дорогі хлопці, вітаємо вас з цим святом! У цей день нехай донесеться наша молитва з Вічного міста Риму, від святих гробів апостолів Петра і Павла до серця кожного українського військовослужбовця. Нехай хвилі Ватиканського радіо поєднають нас у молитві з нашими воїнами в холодних бліндажах і окопах у степах українського Донбасу, нехай огорнуть теплом та торкнуться оздоровляючою силою Божественної благодаті рани тих, хто терпить душею і тілом та перебуває на лікуванні у шпиталях в Україні й за кордоном. Нехай скріплять на душі тих, хто терпить знущання та приниження у ворожому полоні.

Вони, наші солдати і офіцери, є сьогодні втіленими ангелами-хоронителями України, які собою, своїм серцем, душею і тілом затуляють нас від ворожих куль і снарядів

«Я тебе не забуду», - це Боже слово звернене сьогодні до вас самим Богом. Це є слово вдячності і пошани до вас усієї Церкви та вашого народу. «Я тебе не забуду!» - це наша молитва до Бога про вічну пам'ять за тих, хто віддав своє життя в боротьбі за свободу і незалежність своєї Батьківщини. Сподіваючись на Божу Матір, яка сьогодні неустанно молиться за українське військо, ми, увесь народ Божий, разом з нею возносимо молитви за усіх наших воїнів і кажемо кожному з них: «Молимося за тебе повсякчасно!»

Свято Покрова Божої Матері є особливим святом материнської турботи про своїх дітей. Сьогодні ми хочемо обгорнути молитвою та вкласти у її всемогутні покровські долоні кожну солдатську матір, усі родини наших військовослужбовців, їхніх дружин, дітей, братів і сестер, усіх волонтерів та людей доброї волі, які живуть неустанною турботою про захисників нашої Вітчизни. Вони, наші солдати і офіцери, є сьогодні втіленими ангелами-хоронителями України, які собою, своїм серцем, душею і тілом затуляють нас від ворожих куль і снарядів.

Покриваймо наше військо покровом нашої вдячності, уваги, підтримки, солідарності і молитви. Нехай Київська Оранта, наша «Нерушима стіна» скріпить нашу непохитність віри в перемогу силою Божої правди, оновить нашу надію своєю неустанною молитвою заступництва, навчить любити та боронити свою Батьківщину благодаттю Святого Духа.

Пресвятая Богородице! Спаси нас!

Амין. Святослав
Рим, 14 жовтня 2015 року

Привітання військового єпископа Михайла (Колтуна) з нагоди Покрови Матері Божої та Дня захисника України

Дорогі наші воїни - захисники миру! У цей день, коли Вселенська Церква віддає честь Пресвятій Богородиці з нагоди свята Покрову - материнського заступництва нашої Небесної Неньки над усім людством, Господь робить особливий дарунок для цілого українського народу, а найперше - для нашого воїнства.

Ще у козацьку добу ваші попередники впевнено віддавали своє життя та служіння під покров Богородиці, яка завжди по-материнськи заступалася за них, зберігаючи їхні душі

і тіла від усього лихого. Згодом воїни Української Повстанської Армії ввіряли себе в руки Божої Матері, яка покривала їх своїм небесним омофором у служінні миру, свободі та становленню самобутності українського народу.

Сьогодні ви є гідними послідовниками своїх попередників - захисників миру та свободи. Цю гідність ви засвідчуєте своїм життям, своїм служінням, своїми вчинками у місцях, які стають непрохідними блокпостами для неправди, ненависті, рабства і смерті. Ваші відданість українському народу та героїзм, нераз окроплені кров'ю вашої жертвенності, є свідченням любові до України кожного із вас. Ви є гідними і вірцями-захисниками своєї Вітчизни!

У цей святочний день щиро сердечно вітаю вас, воїни-захисники України! Єднаюся з усією спільнотою Української Греко-Католицької Церкви у молитві за вас, просячи у Господа Бога міцного здоров'я, незламності духа, непохитності віри у Творця та остаточну перемогу Любові. Миру вам та вашим родинам. Нехай Пречиста Діва завжди береже та заступається за вас, а благодать Господа нашого Ісуса Христа, і любов Бога Отця, і причастя Святого Духа нехай будуть з усіма вами!

Єпископ Михайл Колтун,
Керівник Департаменту Патріаршої курії УГКЦ
у справах душпастирства силових структур України

МИ ПЕРЕМОЖЕМО! З СВЯТОМ!

КОЛОНКА БОГДАНА СЕРЕДЮКА З ДЕТРОЙТА (США)

Кров Небесної Сотні принесло сенс гасла «Слава Героям» у всі області України. Кров Героїв війни за незалежність на Сході остаточно визначила напрямок майбутнього України. Ми навіки залишили московську пуповину. І в тому велика заслуга нашого воїнства, святом якого є благословенна Покрова. Щиро вітаю читачів зі святом Покрови Пречистої Богородиці – одним з найдавніших християнських свят! Оберегом кожної нації є її культура та духовні цінності, що передаються від покоління до покоління. Особливо це стосується цього свята, започаткованого ще нашими пращурами. Як відомо, воно знайшло своє продовження і в часи Запорізької Січі. Наші козаки вважали Пресвяту Богородицю своєю заступницею і покровителькою. Звертаючись до неї, вони казали: «Покрий нас чесним своїм покривом та ізбави нас від усякого зла». Тож всіх козаків — зі святом, і бажаю міцного здоров'я, незламної волі до перемоги та патріотичного духу, який допоможе долати будь-які перешкоди!

Щиро вітаю читачів зі святом Покрови Пречистої Богородиці – одним з найдавніших християнських свят! Оберегом кожної нації є її культура та духовні цінності, що передаються від покоління до покоління. Особливо це стосується цього свята, започаткованого ще нашими пращурами. Як відомо, воно знайшло своє продовження і в часи Запорізької Січі. Наші козаки вважали Пресвяту Богородицю своєю заступницею і покровителькою. Звертаючись до неї, вони казали: «Покрий нас чесним своїм покривом та ізбави нас від усякого зла». Тож всіх козаків — зі святом, і бажаю міцного здоров'я, незламної волі до перемоги та патріотичного духу, який допоможе долати будь-які перешкоди!

РЕКЛАМА

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію MIST з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- ◆ ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- ◆ ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів
- ◆ ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ◆ ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- ◆ УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ◆ ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

1-800-288-9949 www.meest.us

MIST MEEST

Marketing and design by imaginestudio.com

Редагує колегія. Адрес редакції: Релігійний бюлетень журналу «Бористен»
«Наша Церква - Київський Патріархат», вул. Телевізійна, 3,
49010, м. Дніпропетровськ, Україна. Тел. 050-340-28-27.
E-mail: fidelsukhonis@gmail.com

Підписано до друку 01.12.2015 г. Формат 60X84/8,
друк офсетний. Умов. друк. арк. 1,86.

Представництво редакції:

У США
Mr. V. Babanskyj, 74,
Oakridge Lane
Watchung, N.J.
07069, USA.

В Україні:
Володимир Барна
вул. Банкова, 2
01024, м. Київ
тел. 066-62432-31

Друк ФООП Борисенко О.Л.
Свідоцтво ДК № 4966 від 25.08.2015
м. Нікополь, вул. Черняхівського, 35